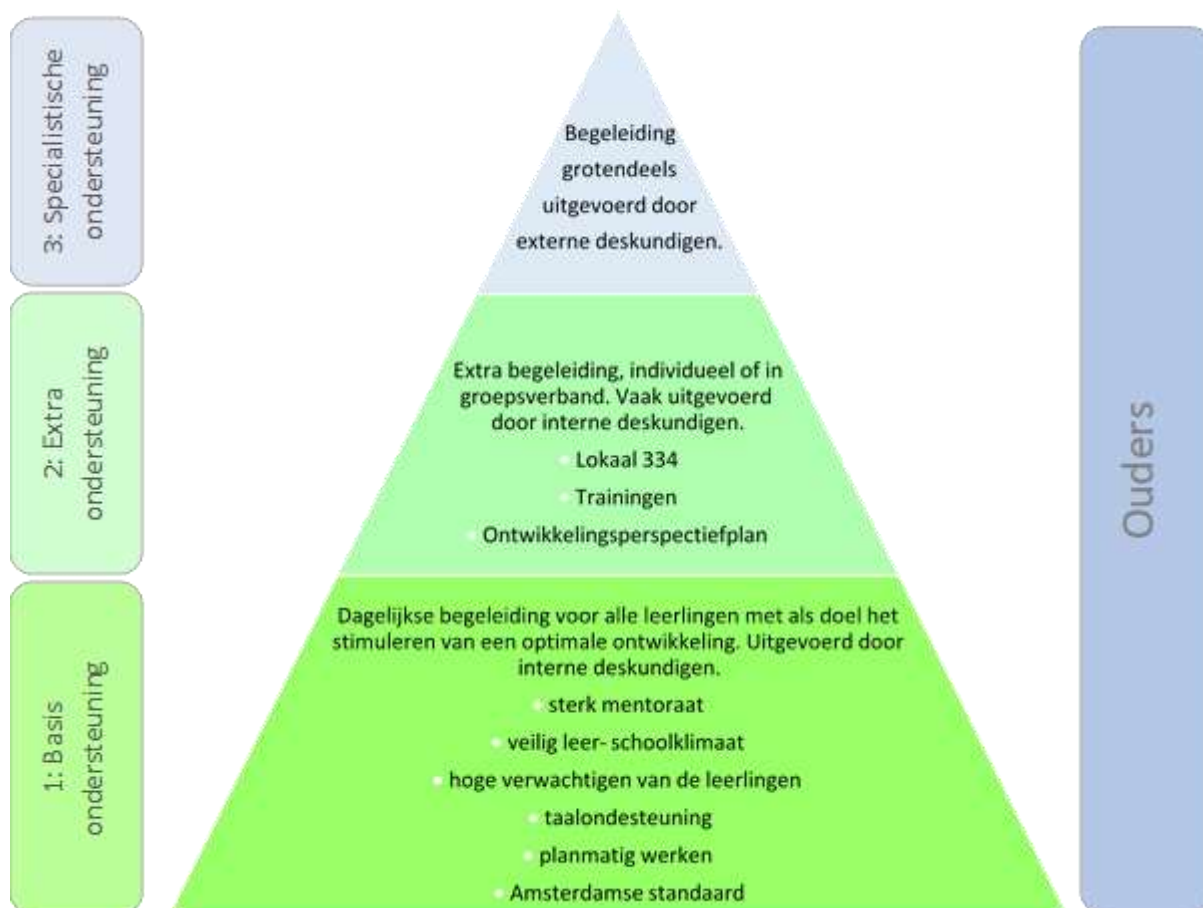

SCHOOL ONDERSTEUNINGS PROFIEL
2021 – 2025

Inhoud

Inleiding	3
H1 De school in het Samenwerkingsverband	5
H2 Intakeprocedure voor leerlingen met een ondersteunings-behoefte	6
2.1 Intakeprocedure onder instroom.....	6
Aanmelden	6
Voorrangsregels	6
Aanmelden voor profielklassen.....	6
Toelatingscommissie	7
Matching	8
Intakeprocedure voor leerlingen met een aanvullende ondersteuningsbehoefte.....	8
Procedure niet plaatsen en zorgplicht	8
Intakeprocedure zijinstroom.....	9
H3 De ondersteuning.....	10
3.1 Inleiding.....	10
3.2 Het ondersteuningsaanbod.....	10
3.3 Organisatie van de ondersteuning	14
H4 De ondersteuningspiramide.....	15
4.1 Ouderbetrokkenheid.....	15
4.2 Ondersteuning in de eerste lijn (Basisondersteuning).....	16
Betrokken medewerkers	17
4.3 Ondersteuning in de tweede lijn (extra ondersteuning)	19
Betrokken medewerkers	20
4.4 Ondersteuning in de derde lijn (Specialistische ondersteuning)	21
Betrokken medewerkers	22
Blik op de toekomst	23

INLEIDING

Voor u ligt het School Ondersteuning Profiel van het Calandlyceum. Het Calandlyceum is de nieuwste Daltonschool van Amsterdam. Leerlingen kunnen bij ons terecht voor vmbo-t, havo, gymnasium, atheneum en technasium. Het Calandlyceum is een minisamenleving met superdiversiteit. Binnen onze school is het gelijkwaardig samenleven en je ontwikkelen tot vrijdenkende volwassenen het allerhoogste doel. We leveren goed onderwijs, maar bereiden vooral voor op het leven in de toekomst die de leerlingen vorm gaan geven.

‘Ontdek wat jij kunt bereiken’ is dan ook ons credo. In deze filosofie zit alles wat in onze genen zit en wat het Calandlyceum zo succesvol maakt en heeft gemaakt. Op het Calandlyceum staat kennisoverdracht voorop. Tevens geven we veel aandacht aan de ontwikkeling op sociaal en emotioneel gebied en besteden we veel aandacht aan culturele, creatieve, kunstzinnige en sportieve ontplooiing. Belangrijk voor ons is dat iedere leerling zich binnen zijn of haar eigen mogelijkheden kan ontwikkelen op ieder aspect dat van belang is voor de groei naar volwassenheid en de vorming van een zelfstandige en evenwichtige persoonlijkheid.

Leren op het Calandlyceum is meer dan roosters volgen: ieder lesuur is bedoeld als een stap vooruit. Soms gebruik je daarvoor bestaande talenten, soms boor je op school een nieuw talent in jezelf aan. Om die talenten te ontdekken, biedt het Calandlyceum – binnen en buiten de school – een breed scala van lessen, clinics en andere activiteiten aan. Leraren geven in principe alleen les op vmbo-, havo- of vwo-niveau. Daardoor groeit de onderlinge band en wordt de weg naar het diploma op het Calandlyceum, gevoelsmatig, door leerlingen en personeel sámen afgelegd. Zo wordt de school ook een beetje ‘een tweede thuis’, een omgeving waarin eenieder zich veilig kan voelen en zich gestimuleerd weet.

Het onderwijs op het Calandlyceum moet focus bieden: leerlingen werken doelmatig en doelgericht. Om de zelfverantwoordelijkheid (eigenwerkwijze, eigen werkplanning) mogelijk te maken, specificeren de taken het werk en geven ze overzicht van de leerdoelen en inzicht in wat er uiteindelijk van de leerling wordt verlangd. De leerling heeft bij elke taakopdracht een specifiek en duidelijk doel voor ogen: hij weet wat hij doet, waarom hij het doet en waartoe dat leidt.

Het Calandlyceum ontwikkelt zich tot een school die leerlingen duidelijkheid en structuur biedt. Door de manier waarop het leerplan en de leerstof gestructureerd worden en door de manier waarop de taken ingericht zijn, krijgt de leerling voorafgaand aan en lopende de werkzaamheden inzicht. De leerling ontdekt wat hij moet doen en wat de samenhang is met wat hij al gedaan heeft. Hij ziet onder andere het nut van het kennen en kunnen dat hij zich eigen moet maken en de relatie daarvan met kennis en vaardigheden die hij eerder opdeed.

Leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor het eigen leren. Dit dwingt de leerlingen na te denken over hun leren. De leerervaring is de basis van het leren. Natuurlijk mag de leerling

fouten maken. Dit is de ideale conditie voor belangstelling voor leerstrategieën en voor de motivatie om leerstrategieën aan te leren en/of te verbeteren. Kortom: leerlingen worden op het Calandlyceum toegerust met vaardigheden waardoor zij het geleerde kunnen toepassen en verantwoordelijkheid leren dragen. Leerlingen krijgen in toenemende mate onderwijs dat rekening houdt met hun leefwereld, ambities en manier van leren én leven.

Het Calandlyceum hecht veel waarde aan zelfontplooiing, het 'leren netwerken' en aan kennis van de samenleving. Het veelvuldig en doelmatig integreren van ICT in het onderwijs is doorgezet. Onze leerlingen zijn zelfbewust en denken actief mee over hun eigen ontwikkeling. Leerlingen geven graag hun mening, bijvoorbeeld in de leerlingenraad of tijdens sollicitatiegesprekken van onderwijzend personeel.

Het onderstaande School-ondersteunings-profiel sluit hierop aan. Op het Calandlyceum geven we zo veel mogelijk ondersteuning **binnen** de school om leerlingen **bij** ons op school te houden. Onder meer via de trajectvoorziening wordt dit bewerkstelligd. Preventief werken is op het Calandlyceum van belang. Wat klein is, houden we klein. In de school vind je dan ook midden tussen de leerlingen de verzuimcoördinator, de begeleider passend onderwijs, de ouder en kind adviseur en niet te vergeten jongerenwerkers. Tevens is er een vaste onderwijsadviseur vanuit het Samenwerkingsverband.

Het beleid met betrekking tot passend onderwijs en de aanpassingen en verbeteringen daarvan maakt deel uit van ons komende schoolplan 2021-2025. Het school-ondersteunings-profiel wordt, meer dan de afgelopen jaren het geval was, bij de beschrijving van het onderwijskundig beleid betrokken. Ook de evaluatie van de ondersteuning is de komende jaren een vast onderdeel van de jaarplanning.

Dit school-ondersteunings-profiel heeft een looptijd van vier jaar en zal jaarlijks geëvalueerd worden.

H1 DE SCHOOL IN HET SAMENWERKINGSVERBAND

Het Calandlyceum biedt kansrijk onderwijs. Wij bieden kansen. In de ondersteuning willen we net een stapje verder gaan voor de leerling. Dit geldt ook voor zij-instroomleerlingen. Het belang van de leerling gaat in en uit principe voor het belang van de school. Het Calandlyceum voelt een sterke verantwoordelijkheid voor het bieden van goed onderwijs en natuurlijk de daarbij behorende begeleiding aan de Amsterdamse jeugd. We zijn ten allen tijde transparant naar ouders en leerlingen wat er mogelijk is aan ondersteuning.

We verzorgen zo goed als mogelijk een soepele overstap binnen het onderwijs (denk hierbij aan de opname leerlingen van andere scholen, de vele mogelijkheden die grote scholengemeenschappen bieden en een verlengde brugperiode). De focus ligt bij de behoefte van leerlingen, het bieden van een ongelijke behandeling om te zorgen voor gelijke kansen.

Het Calandlyceum levert maatwerk: maatwerk onder meer bij leerlingen die al eerder klaar zijn voor de middelbare school. Ook is er focus op preventie op school, te beginnen (juist!) in de klas. Het Calandlyceum wil voor een positief pedagogisch klimaat zorgen door altijd goed naar onze leerlingen te kijken en vervolgens, als het ons lukt, tegemoet te komen aan verschillen. Er wordt gestuurd om medewerkers tijdig te laten signaleren en adequate vervolgstappen te laten zetten, zoals het invoeren van hulp binnen de school. Hulp binnen de school zoals onze trajectvoorziening waar heel veel mogelijk is.

Het Calandlyceum werkt steeds meer van reactief naar proactief. Ook proberen we binnen het passend onderwijs op het Calandlyceum het ook steeds meer over de ondersteuning van docenten en leerlingen te hebben (als hoofdthema) Er is enorm veel aandacht voor sport en cultuur. Sport en cultuur zijn ondersteunend op vele gebieden.

Er is samenwerking met andere scholen. Het is fijn gemeenschappelijke kennis te delen en we willen dit graag intensiveren. Ook met scholen uit andere stadsdelen is er contact. Dit willen we graag uitbreiden.

Het Calandlyceum is hard op weg om korte lijnen te creëren, heldere afspraken te maken en een oplossingsgerichte aanpak voor te staan. Deze zijn namelijk bepalend voor de daadkracht van een ondersteuningsteam en dus de ondersteuning binnen de gehele school.

H2 INTAKEPROCEDURE VOOR LEERLINGEN MET EEN ONDERSTEUNINGS- BEHOEFTE

2.1 Intakeprocedure onder instroom

Aanmelden

Het Calandlyceum werkt volgens en houdt zich aan de Amsterdamse kernprocedure en heeft daarnaast eigen criteria vastgelegd voor de aanname van leerlingen. Deze regels zijn ook opgenomen in de Amsterdamse Scholengids (de coördinatie daarvan ligt in handen van het DMO).

Er gelden de volgende toelatingsregels op het Calandlyceum en leerlingen met de volgende adviezen kunnen worden toegelaten tot het Calandlyceum:

vmbo-theoretisch;

vmbo-theoretisch/havo;

havo;

havo/vwo;

vwo (atheneum/gymnasium).

Het basisschooladvies (november) is het enige criterium voor toelating tot het Calandlyceum. De ondergrens is vmbo-tl.

Voorrangsregels

- a. Leerlingen van een Dalton basisschool hebben voorrang bij aanmelding bij gelijke geschiktheid.
- b. Leerlingen die in het statushandboek van NOC*NSF staan en die voldoen aan de algemene toelatingsregels worden met voorrang toegelaten als LOOT-leerling.
- c. Kinderen van personeelsleden die op 1 augustus 2020 in vaste dienst waren krijgen voorrang mits zij voldoen aan de algemene toelatingsregels.

Aanmelden voor profielklassen

Topsport en Sportklas

We onderscheiden drie type sportleerlingen:

1. De leerling met een topsportstatus. Deze leerlingen zijn altijd zeker van plaatsing op het Calandlyceum. Aanmelden is mogelijk op de niveaus vmbo-tl, havo en vwo.
2. De leerling die een sportfocus sport willen doen op het Caland (Hockey, Rugby, Karate, Judo en Basketbal). Deze leerlingen zijn ook altijd zeker van plaatsing op het Calandlyceum. Aanmelden is mogelijk op de niveaus vmbo-tl, havo en vwo.

3. De leerling met interesse voor sport in het algemeen doen een sporttest. Gekeken wordt naar motorische vaardigheden, algemene geschiktheid en gedrag. De beste leerlingen worden geplaatst in de topsportklas en de andere leerlingen worden geplaatst in een reguliere klas en volgen extra LO in een daltonband. Aanmelden is mogelijk op de niveaus vmbo-tl, vmbo-tl/havo en havo/vwo.

Kunstklas Kunstprofiel(band)

Aanmelden voor de kunstklas(band) is mogelijk op de niveaus vmbo-tl, vmbo-tl/havo en havo/vwo en vwo. Leerlingen die hiervoor kiezen worden geplaatst in een klas op het niveau van de basisschooladvies en volgen op een middag in de week het kunstprofiel, samen met alle andere leerlingen die hiervoor hebben gekozen.

Er is in principe geen toelatingstest voor het kunstprofiel, tenzij er een grote overaanmelding is. Dan wordt er gekeken naar geschiktheid op basis van creatieve vaardigheden, samenwerkingsvaardigheden en motivatie voor het kunstprofiel.

Technasium

Aan het aantal leerlingen dat wordt aangenomen is vooralsnog geen maximum gesteld. Aanmelden is mogelijk op de niveaus havo en havo/vwo en vwo.

Toelatingscommissie

De toelatingscommissie neemt over elke aangemelde leerling individueel een besluit en behoudt zich het recht voor in bepaalde gevallen met ouders/verzorgers over een aanmelding in gesprek te gaan. Uitkomst van zo'n gesprek kan zijn dat wij een VO- school zoeken die beter aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

- Het zogenaamde okidoc met bijlagen wordt opgevraagd en is onderdeel van analyse.
- Tevens is er een gesprek met de basisschool over iedere leerling afzonderlijk. Beide maken deel uit van de aannameprocedure.
- Voordat contact wordt gezocht met de basisschool wordt het dossier gescreend door de zorgcoördinator van de 1^e en 2^e klas.
- Eventuele hiaten in het dossier of vragen over het dossier worden geagendeerd voor het gesprek met de leerkracht van groep 8 van de basisschool.
- De behandeling van de aanmelding vindt verder plaats conform de richtlijnen in de Amsterdamse kernprocedure.
- De zorgcoördinator van de 1^e en 2^e klas beslist aan het eind van het gesprek met de leerkracht van de basisschool of hij de leerling met een positief dan wel negatief advies voor plaatsing voordraagt. De toelatingscommissie neemt hierover vervolgens een besluit.

Matching

De school volgt de Loting & Matchingprocedure van de gemeente Amsterdam.

Intakeprocedure voor leerlingen met een aanvullende ondersteuningsbehoefte

Bijzonderheden ten aanzien van de intakeprocedure: bij aanmelding van leerlingen met een aanvullende ondersteuningsbehoefte wordt tijdens een gesprek met ouders en leerling besproken welke ondersteuning op de basisschool is geboden en welk effect dit heeft gehad. Aan ouders wordt gevraagd welke ondersteuning nodig is, welke verwachtingen zij van school hebben en op welke wijze zij met school willen en kunnen samenwerken zodat hun kind met succes de schooltijd kan doorlopen. De ondersteuning die het Calandlyceum kan bieden en de grenzen daarvan zijn onderwerp van gesprek.

- Het zogenaamde okidoc met bijlagen wordt opgevraagd en is onderdeel van analyse.
- Tevens is er een gesprek met de basisschool. Beide maken deel uit van de aannameprocedure.
- In het gesprek met de basisschool (leerkracht en/of intern begeleider) over de leerling wordt nagegaan welke ondersteuning op de basisschool is geboden en welke ondersteuning effectief is gebleken. Ook wordt besproken welke ondersteuning de leerling in het VO nodig heeft om succesvol te kunnen zijn.
- Op basis van de gegevens van de intake wordt aan het begin van het schooljaar een plan van aanpak gemaakt en met de ouders besproken. Dit wordt verwerkt in een OPP (Ontwikkelingsperspectiefplan).
- De gegevens van de intake worden gebruikt voor de klassenindeling. Zo kan er een afweging worden gemaakt of een leerling wel of niet bij klasgenootjes van de basisschool in de klas komt en of een bepaald profiel van de school aansluit. De keuzes hiervoor worden gemaakt door de school. Een voorkeur aangeven is mogelijk.

De toelatingscommissie neemt na de intakeprocedure een besluit. Deze commissie bestaat uit een teamleider, zorgcoördinator en een docent uit het betreffende team.

Uitkomst van deze procedure kan zijn dat de leerling niet wordt toegelaten, omdat er geen concreet aanbod is op school in relatie tot de ondersteuningsbehoefte van de leerling. In dat geval zoekt de school samen met de ouders een andere school voor VO die beter aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Procedure niet plaatsen en zorgplicht

Bij het afwijzen van leerlingen is voor het Calandlyceum de Kernprocedure leidend.

Procedure indien leerling niet geplaatst kan worden:

- Er wordt altijd een schriftelijke afwijzing met redenen gegeven.
- Tevens wordt er een onderbouwd advies gegeven welke vorm van onderwijs geschikt is voor de desbetreffende leerling.
- Er wordt ondersteuning gegeven bij aanmelding op een andere school (er kunnen afspraken zijn met betrekking tot doorverwijzing binnen het eigen bestuur of in de eigen regio (Samenwerkingsverband))

Intakeprocedure zijinstroom

Het Calandlyceum volgt hierbij de VO-VO procedure (Kernprocedure II). Wanneer een leerling zich aanmeldt, kijkt de teamleider of er plek is op de desbetreffende afdeling. Indien er geen plek is, wordt de aanvraag afgewezen. Als er wel plek is, vraagt de decaan van het Calandlyceum het volledig ingevulde schoolwisselaarsformulier bij de afleverende school op. Bij eventuele vragen of hiaten in het formulier neemt de decaan contact op met de afleverende school om informatie te vragen. Wanneer er sprake is van een ondersteuningsbehoefte bespreekt de decaan dit met de zorgcoördinator van de betreffende afdeling. Zodra het schoolwisselaarsformulier in bezit is van de decaan nodigt deze de leerling met ouder(s) uit voor een gesprek. De leerling wordt gevraagd het laatste rapport mee te nemen. In dit gesprek wordt de reden van aanmelding besproken. De verwachtingen van leerling en ouders van de overstap naar een andere school zijn tevens onderwerp van gesprek, evenals de inzet en motivatie van de leerling. Eventuele ondersteuningsbehoefte van de leerling wordt besproken. Als de leerling geplaatst kan worden, wordt er een OPP (Ontwikkelingsperspectiefplan) gemaakt.

De uitkomst van de procedure kan ook zijn dat een leerling niet geplaatst kan worden.

Leerwegondersteuning: leerwegondersteuning wordt niet aangeboden.

H3 DE ONDERSTEUNING

3.1 Inleiding

Ondanks dat het Calandlyceum een grote school is, voelt dat niet zo. De school is georganiseerd in zes verschillende teams met elke een eigen teamleider. De teams zijn zo veel mogelijk op vaste plekken in de school te vinden. Zo hoeven leerlingen voor hun lessen niet de hele school door en voelt het als een kleine deelschool in de grote school.

Op het Calandlyceum wordt veel aandacht besteed aan ondersteuning. Zo heeft elke klas in de onderbouw twee mentoren die zij meerdere uren per week zien. Tijdens deze contactmomenten is er aandacht voor de sfeer in de klas, burgerschap en de studievastigheden. Leerlingen, maar ook medewerkers worden zo de Trotse Calander.

Daarnaast heeft de school een remedial teacher, een orthopedagoog en een begeleider passend onderwijs. Ook heeft iedere afdeling zijn eigen coördinator passend onderwijs (in de tekst hieronder verder zorgcoördinator genoemd) en een eigen decaan. Er is een trajectvoorziening (*Lokaal 334*) waar leerlingen terecht kunnen voor trainingen, individuele begeleiding of een aangepast programma. Ook docenten kunnen hier terecht voor vragen m.b.t. de begeleiding van klassen en leerlingen. Door de aanwezige expertise kan er goed meegedacht worden over wat een leerling nodig heeft. Er blijkt vaak heel veel mogelijk!

3.2 Het ondersteuningsaanbod

Hieronder volgt een overzicht van de ondersteuning die op het Calandlyceum aangeboden kan worden. Uiteraard bieden wij de basisondersteuning zoals beschreven in de Amsterdamse Standaard. Daarnaast is er op verschillende gebieden extra ondersteuning mogelijk.

Ondersteuning bij taal- en rekenen	Hoe werkt de school hieraan?
Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Screenen (0-meting) Diataal, begin 1e leerjaar. • In 1^e jaar zijn er extra lessen tekstbegrip en woordenschat tijdens Daltonuren. Daarnaast zijn er lessen leesplezier. • Toetsen aan eind van 1e en 2e leerjaar om opbrengst te meten. • De remedial teacher geeft bij eerste rapport de resultaten met uitleg en een geschreven advies aan ouders om hun kind thuis te ondersteunen. • Korte individuele begeleiding indien nodig. • TOS-begeleiding en facilitering indien nodig

Dyslexie	<ul style="list-style-type: none"> • Groepsgewijze dyslexiebegeleiding 1e klassers door de remedial teacher voor leerlingen met verklaring. • Screening brugklas. • Bij vermoeden dyslexie verder onderzoek door de remedial teacher. • Bij blijvend vermoeden worden ouders geadviseerd extern onderzoek te doen. • Tijdverlening bij toetsen. • Aangepaste beoordeling bij spellingfouten of gebruik computer met spellingcontrole. • Tijdverlengingslokaal in toetsweken + computerondersteuning. • Mogelijkheid voor voorgelezen boeken, toetsen en thuisgebruik van Kurzweil. • Gebruik regelkaarten bij spelling en grammatica. • Korte individuele begeleiding indien nodig.
Rekenen	<ul style="list-style-type: none"> • Screenen (0-meting) alle 1e klassen. • In 1^e jaar zijn er extra lessen rekenen tijdens Daltonuren.
Dyscalculie	<ul style="list-style-type: none"> • Bij vermoeden dyscalculie verder onderzoek door de remedial. • Bij blijvend vermoeden worden ouders geadviseerd extern onderzoek te laten doen. • Tijdverlening bij toetsen. • Tijdverleningslokaal in toetsweken + computerondersteuning • Korte individuele begeleiding indien nodig.

Ondersteuning bij intelligentie	Hoe werkt de school hieraan?
Meer- en hoogbegaafdheid	<ul style="list-style-type: none"> • Differentiëren daar waar mogelijk • Alternatieve, uitdagende opdrachten. • Training “leren leren”, zowel in groepen als individueel. • Maatwerk. • De school heeft een talentbegeleider. • Individuele begeleiding vanuit de Trajectvoorziening door talentbegeleider. • De talentbegeleider en of zorgcoördinator ondersteunt mentoren en teams bij het vormgeven van de ondersteuning.
Disharmonische intelligentie	<ul style="list-style-type: none"> • Individuele begeleiding vanuit de Trajectvoorziening door talentbegeleider. • De zorgcoördinator en/of talentbegeleider ondersteunt mentoren en teams bij het vormgeven van de ondersteuning.

Ondersteuning bij motivatie en leren	Hoe werkt de school hieraan?
Motivatie en concentratie	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprek met leerling en ouders door mentor. • Ondersteuning waar mogelijk door docent tijdens de les. • Zorgcoördinator ondersteunt mentoren en teams bij het vormgeven van de ondersteuning. • De zorgcoördinator kan verwijzen naar Trajectvoorziening, Ouder Kind adviseur en/of jeugdarts.
Studievaardigheden: plannen en organiseren, taakgericht werken	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor studievaardigheden tijdens mentorlessen • Studiewijzers zijn opgenomen in SOM: het leerlingvolgsysteem • Groepstrainingen plannen en leren leren • Indien nodig begeleiding op maat in trajectvoorziening

Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren	Hoe werkt de school hieraan?
Sociale vaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> • In de eerste klassen is er in de mentorlessen veel aandacht voor de groepsvorming. • In de lessen lichamelijke opvoeding is de Rots en Water training geïntegreerd. • De school organiseert in samenwerking met Arkin de KRACHT/ STARr-training voor leerlingen die snel stress ervaren, angstig zijn en/of zich op sociaal gebied niet altijd op hun gemak voelen
Angst en stemming (incl. faalangst)	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt een aantal keer per jaar een faalangsttraining aangeboden. • Voor leerlingen in het examenjaar is er een specifieke, kortere faalangsttraining. • Time-out mogelijkheid in de Trajectvoorziening. • Individuele begeleiding door trajectcoördinator of Begeleider Passend Onderwijs. • Zorgcoördinator kan doorverwijzen naar Ouder- en Kind adviseur en/of jeugdarts van de gemeente Amsterdam.
Omgaan met grenzen	<ul style="list-style-type: none"> • Docenten worden getraind in How To Talk • Er wordt gewerkt aan de Transformatieve school. • Gesprek met leerling en ouders door mentor. • Ondersteuning door docent tijdens de les. • Zorgcoördinator ondersteunt mentoren en teams bij het vormgeven van de ondersteuning.

	<ul style="list-style-type: none"> • De zorgcoördinator kan doorverwijzen naar Trajectvoorziening, Ouder en Kind adviseur en/of jeugdarts van de gemeente Amsterdam.
Middelengebruik en verslaving	<p>Preventief:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan de GGD- vragenlijst Jij en je Gezondheid en waar nodig contact met de jeugdverpleegkundige. • Samenwerking met jeugdverpleegkundige van de GGD wanneer leerling uitvalt na screening. • i.s.m. GGD/Jellinek kan er een voorlichting over verslavingsproblematiek gegeven worden.

Ondersteuning bij fysieke en zintuiglijke beperkingen	Hoe werkt de school hieraan?
Slechtziendheid, slechthorendheid, motorische beperkingen/ beperkte mobiliteit, beperkte belastbaarheid, chronisch ziek	<ul style="list-style-type: none"> • Computerondersteuning, aanpassen lay-out • Voorlichting aan klasgenoten en docententeams i.s.m. de mentor én betreffende leerling • Ondersteuning Trajectvoorziening en/of RT • De zorgcoördinator kan verwijzen naar OKA en/of jeugdarts. • Maatwerk vormgegeven met mentor, zorgcoördinator en Trajectvoorziening. • Eventueel tijdverlenging bij toetsen. • Time-out mogelijkheid in Trajectvoorziening • Mogelijke inzet APOZ • Liftpas

Ondersteuning thuis en vrije tijd	Hoe werkt de school hieraan?
Ondersteuning thuis/vrije tijd	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan Topscore Amsterdam. Dat biedt de mogelijkheid om een leerling te laten ontdekken welke sport bij hem/haar past. De gemeente Amsterdam, sportclubs en de school zorgen er samen voor dat leerlingen tijdens en na schooltijd kunnen sporten. • De zorgcoördinator kan doorverwijzen naar externe ondersteuning.

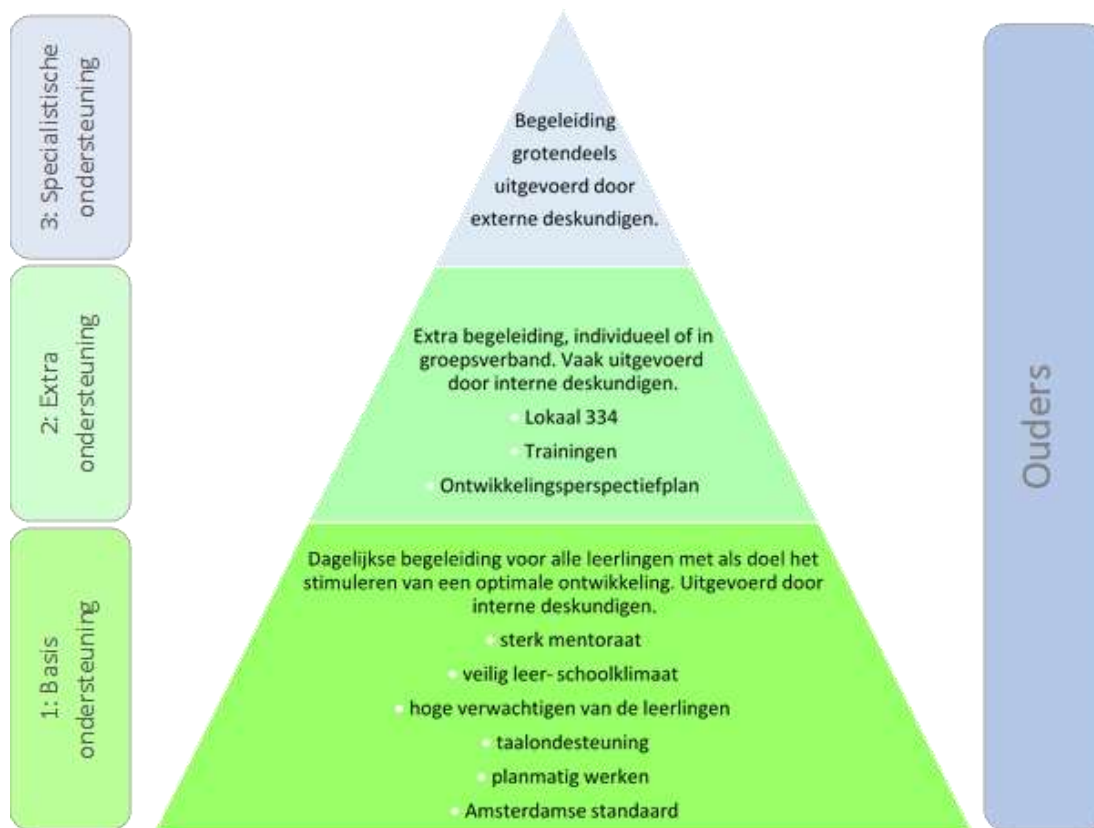
Overige ondersteuning	Hoe werkt de school hieraan?
	Als de basisondersteuning ontoereikend is kan bovenstaande ondersteuning worden ingezet. Hiervoor wordt door de mentor samen met ouders en leerling een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld waarin duidelijke doelen worden geformuleerd.

3.3 Organisatie van de ondersteuning

De ondersteuning die geboden wordt, bestaat uit drie niveaus. De basisondersteuning (1e lijn), de extra ondersteuning (2e lijn) en de specialistische ondersteuning (3^e lijn).

De basisondersteuning is dat wat aan alle leerlingen wordt aangeboden. Dit is voor het grootste deel van de leerlingen voldoende om de schoolloopbaan succesvol te doorlopen. Als blijkt dat dit toch onvoldoende is, wordt extra ondersteuning vanuit de tweede lijn ingezet. Dit is vaak kortdurende begeleiding waarna leerlingen weer door kunnen met de reguliere ondersteuning. Het merendeel van deze begeleiding wordt binnen de school aangeboden. Als blijkt dat ook deze ondersteuning onvoldoende effectief of niet toereikend is, wordt specialistische ondersteuning ingezet.

In onderstaand figuur is de organisatie van de ondersteuning weergegeven. Daarbij is ook de rol van de ouders van groot belang. Ouders zijn voor school een belangrijke samenwerkingspartner, juist ook in de gevallen waar extra ondersteuning voor een leerling nodig is. In hoofdstuk 4.1 staat beschreven hoe het Calandlyceum werkt aan de Ouderbetrokkenheid.

Figuur 1: De ondersteuningspiramide

H4 DE ONDERSTEUNINGSPIRAMIDE

4.1 Ouderbetrokkenheid

Kinderen leren en ontwikkelen niet alleen. Dat doen zij in interactie met anderen. Samen met docenten, medeleerlingen en ouders zijn leerlingen in staat om te groeien.

Ook als er extra ondersteuning nodig is voor een leerling is de samenwerking met alle partijen belangrijk voor het succes.

Als school proberen wij ouders daarom op verschillende manieren en op verschillende momenten actief te betrekken bij de schoolloopbaan van hun kind.

- Aan het begin van ieder leerjaar wordt een algemene ouderavond georganiseerd. Deze avond staat in het teken van (hernieuwde) kennismaking met de mentor en ouders krijgen informatie over de specifieke aandachtspunten en activiteiten die bij dat schooljaar passen.
- De mentor is ook voor ouders het eerste aanspreekpunt bij vragen over de schoolgang van hun kind.

- Ouders komen twee keer per jaar samen met hun kind op school om met de mentor het rapport te bespreken. Inzet, inzicht, resultaten en gedrag zijn onderwerp van gesprek. De leerling heeft de regie tijdens dit gesprek en bereidt het gesprek voor door na te denken over wat er goed gaat, wat nog aandacht vraagt en wat daarvoor nodig is.
- Wanneer er zorgen zijn over een leerling neemt de mentor contact op met de ouders om deze zorgen te bespreken. Het heeft altijd de voorkeur om samen met ouders en leerling het gesprek aan te gaan. Afhankelijk van de reden van het gesprek kan ook de zorgcoördinator worden uitgenodigd. Als er een plan wordt opgesteld kan dit in de vorm van een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) worden gedaan.
- Als er een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) is opgesteld wordt de voortgang hiervan met ouders en leerling geëvalueerd. Ouders geven toestemming voor het handelingsdeel van het OPP.
- Veel informatie is digitaal beschikbaar. Ouders kunnen op de site van het Calandlyceum via "Mijn Caland" de resultaten en aanwezigheid van hun kind bekijken. Het is altijd goed om hier het gesprek met het kind over aan te gaan. Door resultaten samen te bekijken en bespreken heeft een kind ook de gelegenheid om dingen toe te lichten.
- De ouderraad verzorgt jaarlijks een of twee thema-avonden over een actueel onderwerp voor ouders met pubers. Bijvoorbeeld over social media, het stellen van grenzen of het bespreekbaar maken van middelengebruik.

4.2 Ondersteuning in de eerste lijn (Basisondersteuning)

Preventie en signalering

Op het Calandlyceum is vrijwel iedere docent mentor, een sterk mentoraat vormt de spil van de leerlingbegeleiding.

Per afdeling zijn docententeams geformeerd om leerlingen goed in beeld te hebben. Als een docent iets opvalt bij een leerling, bespreekt hij dit met de mentor. Zo kan er snel ingespeeld worden op de signaleren die er zijn. In veel gevallen kunnen zaken die aandacht vragen met de mentor worden opgelost.

Om zicht te houden op de voortgang van de klassen overlegt de mentor met de zorgcoördinator en de teamleider. Ook zijn er twee keer per jaar rapportvergaderingen waarin het docententeam de voortgang van de leerlingen bespreekt. Hierdoor kan er tijdig worden bijgestuurd als het even minder goed gaat met een leerling.

De school wordt zo ingericht dat het voor leerlingen uitnodigend is om te leren. Zo heeft elke afdeling een eigen leerplein. Op het leerplein kunnen leerlingen zelfstandig werken aan bijvoorbeeld Daltonopdrachten. Op deze pleinen is een pedagogisch medewerker aanwezig om leerlingen daarbij te ondersteunen.

Voor leerlingen die het prettig vinden om na de schooldag op school verder te werken aan hun huiswerk is er een huiswerkklas. Leerlingen kunnen hier vier dagen per week op afspraak terecht. Indien gewenst kan er ook bijles gegeven worden. Het voordeel van de

huiswerkklas is dat leerlingen er zo voor kunnen zorgen dat als zij thuis zijn, school ook echt klaar is. Dit kan een positief effect hebben op gevoel van stress.

Het uitgangspunt is dat alle leerlingen hun specifieke leerbehoeftes hebben en dat iedere leerling uniek is in zijn ontwikkeling en schoolloopbaan. Plezier in leren vinden we net zo belangrijk als het eindresultaat. Het gaat erom dat we goed kijken wat leerlingen nodig hebben.

Het Calandlyceum werkt met SomToday. Leerlingen kunnen hierin hun roosters en cijfers zijn. Daarnaast noteren docenten huiswerk en toetsen in de agenda van SOM en zijn ook de studiewijzers in SOM opgenomen. Zo is het voor leerlingen duidelijk wat er wanneer van hen verwacht wordt. Dit geeft overzicht in structuur.

Het afgelopen jaar is er extra ingezet op de Transformatieve school en How to Talk (H2T)

- De Transformatieve school biedt een antwoord op de uitdagingen van botsende school- en straatculturen waar scholen in een grootstedelijke context mee worden geconfronteerd. Docenten bekwamen zich in transformatief handelen.
  - H2T zorgt voor een effectieve communicatie tussen alle betrokken op het Calandlyceum.
-
- De komende jaren zal dit worden voortgezet: verder zal er worden ingezet op veiligheid en burgerschap (zie schoolplan 2021-2015)

Betrokken medewerkers

Bij de uitvoering van deze basisondersteuning zijn verschillende medewerkers betrokken. Hieronder zijn ieders taken binnen de eerste lijn weergegeven.

Docenten

- differentiëren binnen de klas.
- signaleren als leerlingen moeilijkheden ervaren zowel met leren als op sociaal gebied. Deze signaleringen worden doorgegeven aan de mentor.
- Houden rekening met de extra ondersteuningsbehoefte van leerlingen (bijvoorbeeld in de vorm van extra tijd bij toetsen en opdrachten).

Mentoren

- zijn verantwoordelijk voor het onderwijsproces van de leerlingen van zijn klas en hebben de regie over de ondersteuning van hun leerlingen (resultaatbegeleiding, ziekteverzuim, keuzebegeleiding en sociaal-emotionele ondersteuning)
- zijn het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders

- dragen zorg voor een positief leer- en leefklimaat in de klas

Zorgcoördinator

- adviseert de schoolleiding op het gebied van Passend Onderwijs
- draagt bij aan het ontwikkelen en implementeren van de visie op passend onderwijs in de teams.
- ondersteunt de mentoren en het mentoraat in het algemeen
- adviseert mentoren over individuele leerlingen, groepen leerlingen en contact met ouders
- maakt samen met de mentor een afweging of de ondersteuning opgeschaald moet worden naar de 2e lijn

Trajectcoördinator

- draagt bij aan het ontwikkelen en implementeren van de visie op passend onderwijs in de teams
- adviseert de schoolleiding m.b.t. passend onderwijs

Remedial Teacher

- screent op taal en rekenachterstanden
- screent op dyslexie
- adviseert en ondersteunt docenten(teams) op het gebied van o.a. dyslexie, dyscalculie, taal- en rekenachterstanden
- Organiseert en verzorgt compenserende maatregelen

Pedagogisch coaches

- begeleiden en coachen van leerlingen in overleg met mentoren.
- vangen leerlingen eerste klassen op bij uitval docenten.
- vangen leerlingen op die zelfstandig mogen werken van de vakdocent.
- ondersteunen diverse projecten.
- Ontvangen leerlingen eerste klassen om 8.00

Pedagogisch conciërges

- zijn het gezicht van de school en in veel gevallen het eerste aanspreekpunt in het schoolgebouw voor leerlingen.
- zijn bekwaam in het leren omgaan met cultuurverschillen en herkennen opvallend gedrag bij jongeren.
- dragen zorg voor een prettige sfeer in het schoolgebouw.
- hebben vanzelfsprekend veel contact met leerlingen.

Verzuimcoördinator

- signaleert verzuim (preventief).
- heeft dagelijks contact met leerlingen die verzuimd hebben om inhaalafspraken te maken

- heeft contact met ouders n.a.v. verzuim
- meldt verzuim bij leerplicht

Jongerenwerkers in school

- zijn dagelijks aanwezig binnen de school
- hebben laagdrempelig contact met leerlingen.
- geven trainingen en workshops

Decaan

- is verantwoordelijk voor de Loopbaan oriëntatie en (studie)begeleiding (LOB) van leerlingen bij profiel, sector en vervolgopleiding. De decaan draagt zorg voor het keuzeprogramma en de voorlichtingsbijeenkomsten voor leerlingen en ouders.
- is verantwoordelijk voor een zorgvuldige procedure en dossierverwerking bij tussentijdse in- en uitstroom en bij doorstroom van leerlingen.
- (De decaan van het vmbo-tl) is tevens verantwoordelijk voor het profielwerkstuk, wat onderdeel is van het examen.

Jeugdverpleegkundige

- doet gezondheidsonderzoek en screening in het 2e jaar
- screent obesitas en overgewicht en heeft hierover spreekuur
- geeft psychosociale begeleiding
- geeft voorlichting; in de klas of wijk. Thema's: vaccinatie, roken, alcoholgebruik, pesten, voeding, seksualiteit en leefstijl.

4.3 Ondersteuning in de tweede lijn (extra ondersteuning)

Doorgeleiding van de eerste naar de tweede lijn

Voor leerlingen waarvoor de basisondersteuning niet toereikend is, kan extra ondersteuning worden ingezet. Aanmelding voor deze extra ondersteuning gaat altijd in overleg met leerling en ouders en via de mentor. De mentor organiseert een gezamenlijk gesprek met de zorgcoördinator van de betreffende afdeling om in kaart te brengen welke aanpak nodig is. Op het Calandlyceum zijn drie zorgcoördinatoren aanwezig. Eén voor de eerste en tweede klas, één voor de derde klas en 4 vmbo-t en één voor havo- en vwo- bovenbouw. De zorgcoördinator bespreekt op basis van de problematiek welke doorverwijzingsmogelijkheden er zijn. Hierbij valt te denken aan de Jeugdverpleegkunde, Jeugdarts of Ouder en Kind Adviseur. Daarnaast heeft de zorgcoördinator de mogelijkheid om leerlingen aan te melden bij de interne trajectvoorziening (Lokaal 334) van het Calandlyceum. Daar kunnen leerlingen begeleiding krijgen van de trajectcoördinator (orthopedagoog/talentbegeleider) of Begeleider Passend Onderwijs (BPO) op verschillende

gebieden. Ook worden er groepstrainingen zoals faalangst, plannen en leren leren aangeboden.

Lokaal 334 ligt op een rustige plek in de school. Alleen leerlingen met een begeleidingstraject maken gebruik van dit lokaal. Zo blijft het rustig en veilig en kunnen alle leerlingen daar aan hun eigen doelen kunnen werken.

Ook voor leerlingen die bijvoorbeeld door ziekte langere tijd niet hebben deelgenomen aan het onderwijs kan Lokaal 334 een opstap zijn naar volledige terugkeer in de eigen klas.

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben wordt een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Met dit OPP wordt in kaart gebracht wat de sterke punten zijn van de leerling en welke nog aandacht vragen. In het plan worden doelen geformuleerd en er wordt bedacht hoe de leerling deze doelen, met ondersteuning, kan behalen. Het handelingsdeel van het plan wordt gemaakt in overleg met ouders en er wordt op afgesproken momenten geëvalueerd.

Betrokken medewerkers

Bij de uitvoering van deze ondersteuning in de tweede lijn zijn voor een deel dezelfde medewerkers betrokken. Hieronder is weergegeven wat de taken zijn bij de vormgeving van de extra ondersteuning.

Remedial Teacher

- begeleidt leerlingen met leerproblemen
- adviseert docenten over leerlingen met deze problematiek
- test op dyslexie en dyscalculie (voortest)
- verwijst leerlingen door met mogelijke dyslexie of dyscalculie
- verzorgt korte of middellange begeleiding van individuele leerlingen of kleine groepen met leerproblemen

Zorgcoördinator

- zet een intern begeleidingstraject uit en coördineert het proces
- ontwikkelt beleid op ondersteuning in de school op basis van interne en externe input (verkregen uit onderzoeken, enquêtes, kenniskringen, zoco-overleggen, gemeente, hulpverleningsinstanties enz.)

Trajectcoördinator

- geeft individuele leerlingbegeleiding bij uiteenlopende problematiek
- ontwikkelt (groeps)trainingen
- geeft trainingen zoals faalangst-, plannen- en leren lerentrainingen
- ondersteunt mentoren en docententeams
- ontwikkelt beleid op ondersteuning in de school op basis van interne en externe input (verkregen uit onderzoeken, enquêtes, kenniskringen, zoco-overleggen, gemeente, hulpverleningsinstanties enz.)

Begeleider Passend Onderwijs

- geeft individuele leerlingbegeleiding bij uiteenlopende problematiek
- ontwikkelt (groeps)trainingen
- geeft trainingen zoals faalangst-, plannen- en leren lerentrainingen

Ouder - Kind Adviseur

In opdracht van de gemeente Amsterdam zijn deze teams actief. Ouders, kinderen en professionals die met jeugd werken kunnen hier terecht met vragen en zorgen over opvoeden en opgroeien. De teams werken vanuit de wijk en op school. (ouder kind adviseur)

- geeft lichte hulp aan leerling (en ouders)
- verwijst door naar andere vorm van hulp
- geeft advies aan school en/of leerling (en/of ouders)

Jeugdarts

- dringt ziekteverzuim terug door het vroegtijdig signaleren en begeleiden van scholieren met (verhoogd) ziekteverzuim.
- Geeft inschatting belastbaarheid op basis van lichamelijk, sociaal en emotioneel functioneren
- verwijst en begeleidt bij medische en/of sociale problematiek;

Leerplichtambtenaar

- houdt toezicht op de naleving van de leerplichtwet. (strafrechtelijke aanpak en/of inzetten hulpverlening)
- heeft preventieve gesprekken bij zorgelijk verzuim/ signaalverzuim.
- neemt deel aan het ZAT om af te stemmen en te adviseren. Organiseert of woont uitvoerdersoverleggen bij.
- pakt te hoog ziekteverzuim op, na beoordeling van de jeugdarts.

4.4 Ondersteuning in de derde lijn (Specialistische ondersteuning)

Als de ondersteuning binnen de school in de eerste en tweede lijn ontoereikend is, wordt de ondersteuning opgeschaald. Dit gebeurt middels het ZAT (Zorg Advies Team). Verschillende disciplines werken samen om een passende aanpak in gang te zetten voor leerlingen met meervoudige problematiek. Het ZAT adviseert, initieert en bewaakt de vervolgstappen. Hierin is de samenwerking met ouders ook van belang. De zorgcoördinator vraagt toestemming aan ouders om een leerling in te brengen.

Aan het ZAT nemen interne mensen (zorgcoördinator, trajectcoördinator) en externe partners (jeugdarts, leerplichtambtenaar, OKA) deel.

Betrokken medewerkers

Bij de uitvoering van de ondersteuning in de 3e lijn zijn vooral externe partijen berokken. Als school dragen wij zorg voor een goede samenwerking en hebben wij een coördinerende rol in het proces. Hieronder zijn de taken weergegeven.

Zorgcoördinator

- zet een extern begeleidingstraject uit en coördineert het proces
- brengt leerlingen in op het ZAT: een overleg met vaste externe partners uit de zorg (jeugdarts, jeugdverpleegkundige, leerplichtambtenaar) en uit het onderwijs (begeleider passend onderwijs)
- organiseert een multidisciplinair overleg wanneer meerdere externe partijen die niet deelnemen aan het ZAT betrokken zijn bij een leerling
- coördineert het proces naar het VSO of een andere passende onderwijs plaats

Trajectcoördinator

- Informeert over de voortgang van de begeleiding (indien leerling intern in begeleiding is)
- bereidt inbreng met leerling en ouders voor

Leerplichtambtenaar

- houdt toezicht op de naleving van de leerplichtwet. (strafrechtelijke aanpak en/of inzetten hulpverlening)
- heeft preventieve gesprekken bij zorgelijk verzuim/ signaalverzuim.
- neemt deel aan het ZAT om af te stemmen en te adviseren. Organiseert of woont uitvoerdersoverleggen bij.
- pakt te hoog ziekteverzuim op, na beoordeling van de jeugdarts.

Jeugdarts

- doet gedragsonderzoek, bijvoorbeeld bij verslaving, persoonlijkheidsstoornissen, depressie
- neemt deel aan het ZAT
-

Ouder-Kind Adviseur

- heeft contact met ouders
- is aanwezig bij extern overleg
- neemt deel aan het ZAT
- maakt gebruik van (inzet van) expertise in en buiten school (jeugdhulp, TOP-traject e.d.)

BLIK OP DE TOEKOMST

Zoals eerder gezegd is de afgelopen jaar extra ingezet om de uitdagingen van botsende school- en straatculturen waar scholen in een grootstedelijke context mee worden geconfronteerd aan te gaan. Het mentoraat zal daarin nog belangrijker worden en daarmee wordt ook de rol van het passend onderwijs (zorgcoördinatoren, trajectcoördinator) steeds belangrijker. Zij geven deze mentoren de juiste handvatten om hun passend onderwijs taken in de juiste banen te leiden. Ook zal er een degelijke verantwoorde, liefst structurele besteding van NPO-gelden moeten zijn/komen. Er zal de komende worden ingezet op veiligheid en burgerschap. (zie schoolplan 2021-2025).

Het Calandlyceum zal de school blijven waar er op het gebied van passend onderwijs echt heel veel mogelijk is. Op het Caland zit de toekomst en leven we voor op weg naar die toekomst...